

Vcrf. Quintò, illud est.

73 Beneficia patrimonialia Hispaniæ, necnon Præbendæ Doctores, Magistrales, ac Penitentiariæ, quæ in Cathedralibus, vel Collegiatis Ecclesiis per electionem conferuntur juxta decretum Trident. sess. 5. de reform. cap. 1. nullam reservationem pensionis admittunt; hæc namque beneficia illibata, & libera ab onere persisterent debent, ut constat ex l. 21. cum seqq. tit. 3. lib. 1. Recop. In nostro orbe Indico nulla pensio super Beneficiis permittitur. D. Frass. de Reg. patron. cap. 15. num. 55.

Ad Num. 11.

74 Ad unionem Ecclesiarum, seu Beneficiorum patroni consensus debet adhiberi, sive Ecclesiasticus, sive laicus ille sit. Sanch. Conf. Moral. lib. 2. cap. 3. dub. 57. num. 1. Flamin. de resign. Benefic. lib. 2. quest. 4. num. 11. Vivian. supra lib. 14. cap. 15. num. 58. Campan. in Diversor. Jur. Canon. rubric. 11. cap. 13. num. 477. Barbosa collect. Clem. fin. num. 4. de reb. Eccles. & in remiss. ad Trident. sess. 7. de reformat. cap. 6. num. 22. D. Frasso cum aliis d. cap. 15. num. 19. ubi ex num. 21. quid in Indiarum partibus circa unionem fervetur.

75 Sed si Pontifici unire Ecclesias patronales placuerit, tacite censetur juripatronatus Ecclesiastico derogare, etiam nulla de illo facta mentione; non sic quoad laicale, quia expressa derogatio desideratur. Sanch. num. 2. imò in Hispania recursus supplicationis erit locus, ne laicorum patronatus præjudicium generetur.

Ubi verò Episcopus ex causa ad unionem procedit, indistinctè cujuscumque patroni assensum intercedere oportet, nisi requisitus irrationabiliter refragetur, quia tunc unio ipso invito facta viribus subsistet. Sanch. ubi proxime. Azor. Instit. Moral. part. 2. lib. 6. cap. 28. num. 12. & lib. 3. cap. 12. D. Frass. supra num. 20.

Ad Num. 12.

76 Per exaltationem ad Episcopalem dignitatem vacant Beneficia, quibus electus potiebatur, ex juris dispositione, nisi Pontifex dispensans retentionem illorum concedat: quod si contingat, etiam si Beneficia patronatus laicorum sint, non est necesse ut patronus consentiat, nec ulla mentio, seu derogatio requiritur. Sanch. d. cap. 3. dub. 54. numero 11. Valenz. conf. 51. numero 38. Alciat. conf. 41. numero 3. Gambar. lib. 3. de potest. Legat. numero 136. Idem est de pensionibus, quæ pariter per promotionem ad Episcopatum extinguuntur. Valenz. conf. 137. numero 42. & cum retinentur ex dispensatione, novus patroni consensus non exigitur, ut latè per Valenz. conf. 51. ex numero 21.

SUMMARIUM.

- 1 Nec Rex, nec alius inferior oppidi Dominus habet jus in pascuis publicis, quæ propria sunt communitatis incolarum.
- 2 Nequeunt usum pascuorum impedire, aut coarctare.

3 Desolato castro, seu oppido, pascua publica illius Domino quaeruntur.

4 Dominus habitans in proprio castro fruitur pastu, & aliis commodis communitatis.

5 Dominus alibi domicilium habens, quando possit uti pascuis oppidi sui.

6 Princeps supremus ubicunque intra ditionem domum habuerit, etsi in ea non resideat, utitur pascuis cujuscumque populi. Aliud juris est in Dominis inferioribus.

7 Domino commoranti in proprio castro, pro dignitate, ac opulentia pascuorum portio tribui debet sine præjudicio incolarum, ne egeant.

8 Respublica nequit prohibere usum pascuorum, quatenus civis illis indigent.

9 Jus pascendi in alieno territorio ex privilegio, aut prescriptione, cessat quoties illius castri incolæ non habent pastum sufficientem pro suis pecoribus. Aliud est si ex conventionem facultatem pascendi quis obtinuerit.

10 Ad fruendum pastu communi quis incola habeatur.

11 Absens ex accidenti à loco domicilii, in eo potitur pastus utilitate.

12 Incola quis dicatur.

13 Magistratus an pro incolis habeantur quoad pascua, & alia communitatis commoda?

14 Residens etiam diu in oppido causâ studii, negotiationis, aut similis occupationis, nec potitur pastu & aliis commodis, nec onera publica sustinet.

15 Domino habitanti in oppido proprio quantum in Hispania ex pascuis publicis assignetur juxta consuetudinem.

Quoad commoda, & onera publica duorum incolarum vicem gerit, ibid.

16 Aliud de jure servatur, cessante consuetudine.

17 Milites utrum gaudeant aliquo privilegio in usu pascuorum communitatis?

18 Illiberalis, seu plebeius potest obtinere jurisdictionem oppidi cum mero, & mixto imperio, nec ex hoc eximitur à contribuendo cum similibus.

19 Ampliatur.

20 De jure gentium, ac communi Romanorum quisque liberè proprio utitur pradio, ac potest culturam deserere, ut ager ad pastum deserviat, ac prohibere ne aliena pecora fundum ejus ad pascendum ingrediantur.

21 Non licet uti re aliena, invito domino, etsi huic incommodum nullum, imò utilitas ex usu proveniat.

22 De consuetudine in Hispania licet propria pecora in alienum fundum post fructus perceptos ad pascendum immittere, quod inter concives, etiam domino invito, procedit.

An possit dominus, culturâ omisâ, fundum ad pastum applicare in concivium præjudicium, ibid.

23 Quid quoad præmissam consuetudinem aliquibus in locis sit immutatum.

24 Non prohibetur dominus, non obstante ea consuetudine, in agris propriis, in quibus serere consueverat, vineas, oliveta, vel alias arbores plantare: nec id poterit Respublica prohibere, & num. 26.

25 Ubi quis habet servitutem pascendi in alieno fundo, collectis frugibus, nequibit dominus in illo arbores plantare, mutatâ culturâ.

27 No-

27 Novellandi facultas quando per Imperatores Romanos interdita: & quid apud nos ex lege nostra Recopilationis.

28 Quid in Indiarum provinciis stabilitum.

29 Cuique liberum est fundi sui variare culturam, & arbores plantare, relicto serendi usu.

30 Inducitur ad proxime conclusionis probationem caput cum in tua, de decim. & num. 31.

32 Si pascua unius oppidi sint communia alteri vicino, num valeat illud in præjudicium istius agros colere, adempta pascendi facultate? & num. 44.

33 Quoties non alia ratione nisi vicinitatis jus pascendi in alieno fundo, fructibus collectis competit, licet domino novellare, ac plantare, derelicto seminandi usu. Sed non licebit in Hispania agros ad pastum assignare, vulgò adhaere, ibid. & num. 41.

34 Si castrum à civitate exemptum retineat jus pascendi in agris civium, jam ablatis fructibus, civis poterunt novellare, aut alias commoditatem pastus adimere arborum plantatione: sed non facere dehesam, ut proxime adnotatur.

35 Villa, aut vicus exemptus à jurisdictione civitatis potitur pastu, & aliis commodis vicinitatis, quæ ante exemptionem obtinebat? & n. 38. & 40.

36 Utrum ligetur quis statutis civitatis, à cuius jurisdictione est liberatus?

37 Incola castri exempti ad munera publica civitatis nec eligi potest, nec electus exercere cogitur.

39 Quæ onera sustineat villa, aut vicus exemptus, ex iis quæ ante exemptionem supportabat, remissivè.

41 Jus pascendi ratione vicinitatis competens tolli potest, mutatâ culturâ, arboribusque plantatis: secus si pascua sint publica, quæ ad culturam reduci nequeunt in præjudicium tale jus habentium, etiam ob vicinitatem.

42 Ut pascua publica redigantur ad culturam quæ intervenire debeant.

43 Pascua communia pluribus oppidis à nullo subijci cultura possunt.

45 Si in pascuis communibus unus ex sociis seminet, aut plantet, per legitimum tempus socium agentem repellat: & quid si communitas sit, quæ laeditur.

46 Huic competit restitutio contra prescriptionem.

47 De triplici differentia bonorum, quæ ad civitates spectant.

48 De prescriptione ejusmodi bonorum, & num. 49. & 50.

51 Si in pascuis quisquam arbores plantet, utrum intreresset, seu primum fundi exsolvens liberetur.

52 In divisione pascuorum communitatis inter incolas quid iudici observandum, cuius arbitrio committitur.

53 An peccet, & ad restitutionem teneatur, qui ex pascuis, ac montibus publicis aliquid usurpat.

CAPUT XXXVII.

Ad Num. 1.

1 Supremus Princeps, vel Domini inferiores civitatis, villæ, vel castri nullum jus obtinent in pascuis publicis, quæ propria sunt universitatis; ideo illis tanquam Domini uti non poterunt. Greg. Lop. in l. 9. gloss. 9. ad fin. tit. 28. p. 3. Sanch. Conf. Moral. lib. 1. cap. 5. dub. 1. num. 40. 41. Avendann. de exeq. mand. part. 1. cap. 4. num. 25. vers. ex quo dicebam, Molin. de just. & jur. tract. 2. disp. 59. num. 3. Oter. de pasc. cap. 9. num. 13.

D. de Feria Covar. Eucle.

Valasc. de jur. emphyteut. quest. 8 num. 40. Bobad. Politic. lib. 2. cap. 16. num. 198. Burg. de Paz in l. 3. Taur. num. 486. cum seqq. qui fuscè disputat ex num. 430. Tusch. lit. P. concl. 112. num. 4. Hermos. in l. 15. gloss. 2. num. 80. tit. 5. p. 5.

Similiter non licet, nec Regi ipsi, nec aliis Dominis oppidi pascua publica ad culturam reducere, novellare, vel alio modo usum pascendi impedire, aut coarctare. Oter. cap. 16. num. 2. & 16. Valasc. num. 43. vers. Et ex dictis, Hermos. num. 77. Sesse decis. 74. num. 20.

Sed si populus omninò extingueretur, urbe, aut villa deserta, tunc pascua ad communitatem spectantia Domino cedent. Avend. sup. vers. Fallit tamen, Greg. Lop. in l. 26. gloss. 4. tit. 31. p. 3. Solorz. de jur. Indiar. tom. 1. lib. 1. cap. 23. n. 61. Bobad. d. cap. 16. num. 199. Hermos. num. 78.

Ibi: Tamen Dominus habens jurisdictionem.

Quoties Dominus in proprio oppido sedem habitationis constituit, pastu communi, ac cæteris commodis fruetur, quæ incolis aliis conceduntur. Greg. Lop. in d. gloss. 9. Sanch. num. 47. Burg. de Paz num. 508. Avend. d. vers. Ex quo dicebam, Bobad. d. n. 198. Avil. in cap. 3. Prator. num. 39. verb. Jurisdiction. ad fin. Oter. sup. cap. 6. num. 1. Molin. sup. Tusch. num. 8. Valasc. num. 42. Hermos. num. 80.

Poterit tamen jurisdictionis Dominus, etsi alibi inhabitet, propria pecora ad pascendum immittere in pascua communitatis, si hoc jus tempore immemoriali quaesierit. Sanch. num. 42. Bobad. n. 201. Oter. d. cap. 6. num. 14. Paz num. 493. Hermos. num. 84. Idem erit, si pascua abundent, aut si dominus esset territorii. Hermos. num. 85. & 88.

Est observatu dignum discrimen quod constituit Bobadilla num. 198. inter Regem, & Dominos inferiores: ille enim publico pastu potitur pro suis pecoribus in quovis ditionis oppido, ubi regiam domum, seu palatium habet, licet non commoretur: quod in Dominis, qui superiores non sunt, minimè receptum est. Adde Gregor. Lop. in d. gloss. 9.

Licet Domino incolatus ratione plus ex pastu tribui debeat, quàm cæteris cohabitatoribus, pro indigentia & dignitate, Molin. d. disp. 59. num. 3. id tamen ita temperare oportet, ut reliquis non adimatur pastus, prout quisque indigerit, & hujusmodi æqualitas servanda semper est inter omnes incolas divites, & pauperes. Greg. Lop. in d. l. 9. gloss. 9. tit. 28. p. 3. alioquin oppidani agentes audientur, ut reformetur excessus, d. l. 9. partit. ubi Gregor. Lop. gloss. 9. Oter. cap. 3. à num. 13. Sanch. Conf. Mor. lib. 1. cap. 5. dub. 1. num. 50. Molin. sup. Avendann. d. cap. 4. num. 25. vers. Imò etiam, cum seqq. Bobad. num. 201. Paz in l. 3. Tauri, num. 509. non enim licet jus pascendi in pascuis communibus adimere incolis, prout quisque indigerit.

Unde est, ut quanvis Respublica valeat ob commune bonum vetare, ne intra certum locum, vel tempus prata communitatis depascantur, id procedit modò pro incolarum necessitate pastus pecoribus relinquatur. Molin. de just. & jur. tract. 2. disp. 59. num. 1. Oter. de pasc. cap. 12. num. 1. & 3. Sanch. d. dub. 1. num. 4. & 5. Trullench. in Decal. lib. 7. cap. 3. dub. 7. num. 1.

E e

Inde